

Undersøgelse og udvikling af nyt plantesundhedskontrolsystem

1. Baggrunden for projektets gennemførelse

Frem mod 2020 skal en ny EU Plantesundhedsforordning og Kontrolforordning implementeres. Pakken indeholder mange elementer. Et af dem er en ny måde at tilgå plantesundhedskontrollen via den almindelige avlskontrol, herunder i forbindelse med eksport og import af planter og planteprodukter.

I forordningspakken lægges der op til et mere risikobaseret system, hvor det er muligt have et egenkontrolsystem, som kontrolleres af de officielle myndigheder.

Hvis der er færre plantesundhedsproblemer i forbindelse med produktionen, vil det udløse færre kontroller med forhåbentlig færre omkostninger for kontrollen.

Der er generelt et faldende antal producenter i Danmark. Vi har derfor de seneste år set stigninger i kontrolgebyret. Den officielle kontrol er et administrativt tungt system at køre uanset hvor mange producenter, som skal kontrolleres. Der er således efterhånden ret få til at betale gebyrerne for administrationen vis myndighederne.

Med de nye forordninger, er der givet mulighed for, at kontrollen med producenternes (operatørernes) egenkontrol system kan udliciteres til 3. part. De officielle myndigheder (Landbrugsstyrelsen) skal så kontrollere producenters egenkontrolsystem samt den udliciterede kontrol.

Den almindelige plantesundhedskontrol, som foregår i dag, er finansieret af et gebyr, som betales af brugerne. Plantesundhedskontrollen koster i dag ca. 6 mio. kr. Det er forventningen at staten, alt andet lige, fortsat vil opkræve et omkostningsdækkende gebyr.

2. Formålet med projektet

At undersøge mulighederne for en mere risikobaseret plantesundhedskontrol med tilhørende retvisende gebyrmodel

3. Projektets indhold

Projektansøgningen blev skrevet på baggrund af indledende møder med Landbrugsstyrelsen angående den nye Plantesundhedskontrol. Den gang projektet blev skrevet var det målet at kigge på et nyt egenkontrolsystem, som foreslået i den nye Plantesundhedsforordning. Målet var at lave egenkontrolsystem tilsvarende i fødevarerivirksomhed og på den måde opnå færre myndighedskontroller hos gartnerierne. Imidlertid er der ikke i Danmark produktioner, hvor et sådant egenkontrolsystem forventes ranta-belt.

Derfor blev denne model screenlagt til fordel for underbyggelse af andre dele af den nye Plantesundhedsforordning som handler om udarbejdelse af en obligatorisk handlingsplan og udvikling af et e-learning værktøj i samarbejde med Landbrugsstyrelsen. Gartneribranchens rolle i den forbindelse var validere fagligheden både i den obligatoriske handlingsplan og e-learningværktøjet.

Undervejs har der være møder med Gasa Odense Frugt- og Grønt og gennemgang af deres egenkontrolsystem via HACCP (egenkontrol for fødevarerproduktion).

Desuden blev der afholdt en temadag til gartnerierne omkring den nye plantesundhedsforordning samt introduktion til den obligatoriske handlingsplan og e-learningsværktøjet fra Landbrugsstyrelsen.

4. Målopfyldelse

Vi har erhvervet ny viden omkring plantesundhedskontrolsystemer og har videreformidlet denne viden til kunder og samarbejdspartnere via artikler i Gartnertidende samt afholdelse af temamøder for gartnere.

Vi har erhvervet ny viden omkring plantepas, der er videreformidlet til kunder og samarbejdspartnere via artikler i Gartnertidende samt afholdelse af møder for gartnere.

Vi har videreformidlet den nyeste viden omkring karantæneskadevoldere og faktablade samt e-learning fra Landbrugsstyrelsen, der kan bruges fra og med 18. december 2019.

5. Projektets forventede effekter på kort/mellemlangt sigt

Større viden omkring den nye Plantesundhedsforordning, hvilket på kort og mellemlangt sigt giver en større ballast ved rådgivning til primær-producenterne.

Har samtidigt formået at indgyde gartnerne en større tillid til plantesundhedskontrolsystemet fra Landbrugsstyrelsen.

6. Projektets forventede effekter på lang sigt.

Samme effekt som på kort- og mellemlangt sigt. Gartnertidende bliver bedre rustet. Der basisviden er opdateret på temadagen og de ved nu hvor de kan få bedre hjælp om plantesundhed. Fremover giver det også et bedre udgangspunkt for den direkte rådgivning med gartnerierne.

7. Offentliggørelse af projektets resultater.

Der har været afholdt en temadag 11. december 2019, samt skrevet en del artikler til Gartnertidende omkring plantepas, handlingsplaner og e-learningssystemet.

8. Resumé

Projektet havde til formål at undersøge og udvikle nyt plantesundhedskontrolsystem. Projektet udviklede sig fra at arbejde med et egenkontrolsystem ala dem som fødevarer virksomheder bruger til at arbejde med elearning og handlingsplaner i tilfælde karantæneskadevoldere. Dette skete fordi ingen rigtig troede på at et egenkontrolsystem var realiserbart for danske forhold. Dette blev afgjort efter et møde hos Gasa Odense, hvor vi fik en fin gennemgang af deres egenkontrolsystem HACCP for fødevarerproduktion.

Dette projekt har udvidet samarbejdet mellem Landbrugsstyrelsen, Dansk Gartneri og Hortiadvise med en større forståelse for arbejdet med implementering af den nye Plan-tesundhedsforordning til gavn for primærproducenterne.